

ΥΓΕΙΑ

**ΤΟ ΠΑΙΔΙ και το ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΟΜΑΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ**

Το παιδί θέλει να παίζει συνέχεια και μέσα από το παιχνίδι «μαθαίνει» σε μικρογραφία τους κανόνες της ζωής, που θα είναι υποχρεωμένο να ακολουθήσει αργότερα όταν μεγαλώσει.

Στα διάφορα παιχνίδια θα μάθει το παιδί να συνεργάζεται με τους άλλους, θα μάθει το «πάρε» και «δώσε», θα μάθει να δέχεται την ήττα χωρίς παράπονο και θα απολαμβάνει τη χαρά της επιτυχίας χωρίς κομπασμό, θα καλλιεργήσει έτσι, μέσα από τη χαρά του παιχνιδιού, ένα σωρό αρετές.

Το παιδί των **7-10 χρόνων** παίζοντας το ομαδικό παιχνίδι, νιώθει άπειρη ευχαρίστηση και ταυτόχρονα αποκτά, χωρίς να το καταλάβει, πολλά **βιώματα και εμπειρίες**.

Καλλιεργεί, αναπτύσσει και ανακαλύπτει πολλές δεξιότητες, γιατί πίσω από κάθε ομαδικό παιχνίδι βρίσκεται η σκοπιμότητα, που επιδιώκει να ολοκληρώσει τον χαρακτήρα του παιδιού, να διευρύνει τον ορίζοντα των ενδιαφερόντων του, να του ανοίξει «νέα παράθυρα» στον κόσμο.

Στα διάφορα παιχνίδια αποκαλύπτονται όλες οι **ανάγκες** και οι **προσδοκίες** του παιδιού και καλλιεργούνται όλες οι δημιουργικές του ικανότητες.

Αναπτύσσονται έτσι, το θάρρος και η επιμονή, η υπομονή και η ευθύνη, η πεποίθηση και η αυτενέργεια, το συναίσθημα της τιμής, η αυτοκυριαρχία και η συμπάθεια προς τους αδύνατους. Επίσης η κατανόηση του δίκαιου και του άδικου, η επιδεξιότητα και η αυτοπειθαρχία. Ενισχύεται η δύναμη και η δεξιότητα του σώματος, επεκτείνεται ο παραστατικός του κόσμος, οξύνεται η παρατηρητικότητα του, αναπτύσσεται η φαντασία του, αναπτύσσεται η πρωτοβουλία και η κοινωνικότητά του, εντείνεται η εξυπνάδα του και χαλυβδώνεται ο χαρακτήρας του.

Σε κάθε ομάδα υπάρχει ένας αρχηγός και για να μπορέσει ο αρχηγός της ομάδας να επιτύχει το στόχο του, πρέπει να γνωρίζει μερικά στοιχεία του παιχνιδιού, ώστε κάθε φορά το «παιχνίδι» του να έχει θετικά αποτελέσματα.

Οι κατηγορίες παιχνιδιών που αναφέρονται παρακάτω θα βοηθήσουν στην προσπάθειά του:

Κατηγορίες ομαδικών παιχνιδιών
1. Ζωηρά παιχνίδια: Σκοπός των παιχνιδιών αυτών είναι, να δώσουν την ευκαιρία στα παιδιά να κινηθούν, να ζεσταθούν, να γίνουν ζωηρά. Γι αυτό τα παιχνίδια αυτά τοποθετούνται πάντοτε στην αρχή της δράσης.

2. Παιχνίδια σκυταλοδρομίας: Τα παιχνίδια αυτά αποσκοπούν στην ανάπτυξη του **ομαδικού πνεύματος** και της **συλλογικής προσπάθειας** στην ομάδα. Επίσης στην ανάπτυξη του πνεύματος, της προσοχής, της αυτοπειθαρχίας, της συνεργασίας, της δεξιότητας και της αυτοκυριαρχίας των παιδιών.

3. Παιχνίδια «μίμησης»: Στα παιχνίδια αυτά το παιδί «παρασύρει» όλα τα άλλα παιδιά με το προσωπικό του παράδειγμα και τη ζωντανή του διήγηση, κάνοντας πρώτος αυτός τις κινήσεις ή τα σχέδια που ζητά από τα παιδιά. Τα παιχνίδια αυτά αναπτύσσουν την ηθοποιία, τη δεξιότητα, τη φαντασία, την παρατηρητικότητα, κ.α.

4. Παιχνίδια υγιεινής: Σκοπός αυτών των παιχνιδιών είναι, να μεταδώσουν στα παιδιά με τρόπο ευχάριστο και διασκεδαστικό τη χαρά της υγείας και να τα βοηθήσουν να αγαπήσουν και να εφαρμόσουν τους κανόνες υγιεινής.

5. Παιχνίδια επιδεξιότητων: Στόχος των παιχνιδιών αυτών είναι, να βοηθήσουν τα παιδιά να εκδηλώσουν τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά τους, να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν την επιδεξιότητά τους (χειροτεχνίες – κατασκευές – αμφίεση, κ.λ.π.)

6. Παιχνίδια αισθήσεων: Στόχος τους είναι η καλλιέργεια – ανάπτυξη όλων των αισθήσεων (τυφλόμυγα- μυρωδιές – γεύση – αφή – ήχος, κ.α.).

7. Παιχνίδια σιωπής – αυτοκυριαρχίας: Τα παιχνίδια αυτά αποβλέπουν στην αυτοκυριαρχία των παιδιών και συντελούν στη δημιουργία μιας καλής αυτοπειθαρχίας στην ομάδα.

8. Παιχνίδια ταχύτητας – αντίληψης: Σκοπός έχουν να οξύνουν το μυαλό των παιδιών, να τα κάνουν εύστοφα και ικανά (κουίζ, κ.α.) .

9. Παιχνίδια φαντασίας: Σκοπός τους η ανάπτυξη της φαντασίας, της εφευρετικότητας, της πρωτοβουλίας και της αισθητικής.

10. Παιχνίδια «γνώσεων» μονοπατιών: Σκοπός των παιχνιδιών αυτών είναι, η παρουσίαση, η επανάληψη και η εμπέδωση των «γνώσεων» που απόκτησαν κατά τη διάρκεια των διαφόρων δραστηριοτήτων στην ομάδα. Τα παιχνίδια αυτά αποτελούν τη βάση για τη σωστή «μετάδοση γνώσεων» και κατέχουν την πρώτη θέση σε κάθε δράση μιας ομάδας, (Αναγνώριση προσπάθειας).

11. Παιχνίδια «ειδικών ατομικών απασχολήσεων»: Τα παιχνίδια αυτά είναι τα πιο κατάλληλα, για να βοηθήσουν και να ενθαρρύνουν την ατομική προσπάθεια του κάθε παιδιού

ξεχωριστά.

12. Τα μεγάλα παιχνίδια: Τα μεγάλα παιχνίδια παίζονται σε ανοικτό χώρο(πόλη-δάσος – παραλία, κ.α.) και έχουν σκοπό να καλύψουν την ανάγκη των παιδιών για δράση και περιπέτεια. Να αναπτύξουν τη φαντασία, το θάρρος, τη δύναμη του σώματος, κ.λ.π.

13. Παιχνίδια «Σήριαλ» : Μεγάλα παιχνίδια με κεντρικό θέμα που παίζονται κομματιαστά για πολλές ημέρες ή συγκεντρώσεις. Κατάλληλα για κατασκήνωση από μέρα σε μέρα ή για κάθε εβδομαδιαία δράση, δεμένα αρμονικά με το μηνιαίο θέμα της ομάδας. (Ικανοποιούν την δεξιότητα, την περιέργεια, τη φαντασία, την υπομονή και επιμονή, κ.λ.π. των παιδιών).

ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ
A. Παιχνίδι: Η τροφή για την ψυχή και το σώμα

Το παιχνίδι αναμφισβήτητα είναι για το παιδί μια μεγάλη ευχαρίστηση. Αυτό και μόνο έχει μεγάλη σημασία για την ανάπτυξή του.

Η φύση, προνοητική και πάνσοφη, έβαλε το παιχνίδι από την νηπιακή μέχρι και την πιο προχωρημένη ηλικία, για να επιτύχει την αρμονική ανάπτυξη της κάθε ψυχοπνευματικής και σωματικής λειτουργίας.

Η ασυναίσθητη κίνηση των ποδιών και των χεριών του νηπίου, δείχνει να ικανοποιεί το ένστικτο του για παιχνίδι, ικανοποιεί όμως και την ίδια του την ανάγκη για δημιουργία ζωής, γιατί η κίνηση και το παιχνίδι είναι έννοιες ταυτόσημες με τη ζωή.

Με την πάροδο της ηλικίας και την αύξηση των ενδιαφερόντων, το παιχνίδι γίνεται πιο συγκεκριμένο και αποκτά κάποιο σκοπό. Μπορεί έτσι να πάρει τη μορφή είτε ατομικής δράσης με σκοπό τη δημιουργία είτε τη μορφή ομαδικής δράσης με

γνωρίσματα τη διάκριση και την άμιλλα. Κοινό χαρακτηριστικό και στις δυο περιπτώσεις είναι η λειτουργική κίνηση και η ψυχαγωγία, τα κυριότερα γνωρίσματα ενός παιχνιδιού. Κατά τον παιδαγωγό Froebel, η έμφυτη παιδική ενεργητικότητα, μόνο με το παιχνίδι μπορεί να ασκηθεί και να εκδηλωθεί. Είναι λοιπόν απαραίτητη η ενθάρρυνση του στην αυθόρμητη ενεργητικότητα του παιχνιδιού με τη δημιουργία ευκαιριών για να παίζει όσο το δυνατόν πιο νωρίς.

Το παιχνίδι επιδρά θετικά και επικοδημητικά στη σωματική όσο και στην κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Κάθε καινούργιο παιχνίδι είναι μια αφορμή για τη δημιουργία νέων λειτουργικών κινήσεων τη χρησιμοποίηση νέων πνευματικών δυνάμεων και την ένταξη σε νέες συνθήκες κοινωνικής προσαρμογής.

B. Το παιχνίδι ως θεραπευτικό μέσο
Το παιχνίδι σαν καθαρά λειτουργική κίνηση ικανοποιεί όλες τις ψυχοφυσικές και αργότερα τις πνευματικές ανάγκες του παιδιού ή του μετέπειτα ενήλικα. Όταν το παιδί είναι κουρασμένο πνευματικά, το παιχνίδι δρα αποθεραπευτικά. Στην περίπτωση αυτή χρειάζεται προσοχή στους κανόνες και στην επιλογή του παιχνιδιού. Μετά από έντονη πνευματική προσπάθεια το παιχνίδι πρέπει να είναι με απλούς κανόνες, χωρίς να απαιτεί έντονη προσοχή. Σε περίπτωση μονομερούς σωματικής καταβολής, το παιχνίδι πάλι ενεργεί ισορροπητικά. Όπως λέει ο Αριστοτέλης «Η δε παιδιά χάριν αναπαύσεως εστίν». Παρόμοιο είναι και η θεωρία του Scholar – Lazarus που λέει πως «το παιχνίδι είναι μέσο ανακούφισης του κουρασμένου οργανισμού (θεωρία της ανακούφισης)» .

Γ. Παιχνίδι και νοσοκομείο
Μια από τις προϋποθέσεις για την γρήγορη ανάρρωση του παιδιού είναι και το παιχνίδι. Η ποικιλία των διαφόρων παιχνιδιών από όλες τις κατηγορίες, δίνει την ευκαιρία στο παιδί όχι μόνο να εξασκήσει τα μέλη του σώματος του, αλλά και όλες του τις λειτουργίες, χωρίς την παρέμβαση της βούλησης για κάθε ξεχωριστή κίνηση από όλες αυτές που γίνονται κατά τη διάρκεια ενός παιχνιδιού.

Η παιγνιοθεραπεία στο χώρο του νοσοκομείου είναι απαραίτητη για:
1^{ον} Να εξουδετερώνει το παιδί τη συναισθηματική κατάθλιψη που νιώθει όταν βρίσκεται απομονωμένο και μακριά από τους δικούς του ανθρώπους στο άγνωστο περιβάλλον του νοσοκομείου.

2^{ον} Στο χώρο της παιγνιοθεραπείας γίνεται μια ουσιαστική προσπάθεια ώστε το παιδί να ξεχαστεί και να νιώσει ευχάριστα, ξεχνώντας έστω και για λίγο τον πόνο του.

Ο παιδοψυχολόγος, ο εργοθεραπευτής και ο παιγνιοθεραπευτής πρέπει να βρίσκονται συνεχώς κοντά στα παιδιά που νοσηλεύονται. Το παιχνίδι αποτελεί βασικό μέσο της θεραπείας των παιδιών γι αυτό χρειάζεται να υπάρξει και μέριμνα από την πολιτεία ώστε να μειωθούν τυχόν προβλήματα στα νοσοκομεία.

Απαιτείται ειδική ενημέρωση στους γονείς από το προσωπικό του νοσοκομείου, ώστε η συμπεριφορά τους να βοηθήσει να ξεπεραστούν τυχόν προβλήματα στο παιδί και να του δώσουν την εντύπωση πως η **θεραπεία του είναι απλά ένα παιχνίδι**.

Στεργιανή Παπλιάκα
Νοσηλεύτρια - Εκπαιδευτικός